

գործել Ս. Նահանգներ՝ աղյահով ա-
դաստան գտնելու նղատակով:

«Դրանով մենք այդ մարդկանց
դարձաղես թուլ չենի տախս մեր եր-
կիրը օգտագործել որդես դատա-
խանածվությունից խոսափելու մի-
ջոց», Եթել է այս առքիվ Ներկայա-
ցուցիչների դալատի իրավական
հանճանաժողովի նախազահ Զոն
Զոնյերս (դեմոկրատ՝ Միջիգանից):

«ՄԵՆԻ հղարս ԵՆ աջակցելու Ջո-
նյեսին Եւ համաձայնելու Ծրա հետ,
որ սա Վերջակետը չէ: Դազո՞ր ժայլը
լինելու է ընդունել Երկար սղասկած
«H. Res. 106» բանաձեւը, որը Դայոց
ցեղասղանության ճանաչումը դեմ
է դնելու բոլոր ժեսակի ժխտողական
մուտքագրության», հայտարարել է Դայ-
կական համագումարի գործադիր
սենտեն Քրայան Արդումից:

Ծոր օրենոց հաստատել են մարդու իրավունքների ղաւողան բազմաթիվ ամերիկյան միջազգային կազմակերպություններ:

50

«Ազգը» ամենավասահելի քերպերից մեկը «այասանում

Հարուսակում ենք ներկայացնել միջազգային Gallup հեղինակավոր կազմակերպության եւ Դայկական սոցիոլոգիական ասոցիացիայի կատարած հարցումների արդյունքները հայկական զանգվածային լրացմանցոների մասով։ ԵՎ այսու, հեռուատաետություններից առաջաւար դիրիեց շարունակում է դադարանել 71-ը, թեև վերջին երկու ամիսներին նույն վարկանիշը մի փոքր ընկել է, երկորու եւ երրորդ տեղերում են 72-ը եւ «Արմենիան»։ Եթե հոկտեմբերի հարցումներում 2-րդ հորդագունականը զբաղեցրել է Երկորու ալիքը, առաջ դեկտեմբերի սվյալներով «Արմենիային» հաջողվել է մի փոքր առաջ անցնել, երրորդ հորդագունական մղելով 72-ին։ Այս հեռուատաընկերություններին հաջորդուած են ORT, «Շանթ», RTR հեռուատաընկերությունները, լավագույն յոթնյա-

Կը եղափակում է ԱԼՄ-Ծ: Նախընտական ցքանում իրենց վարկանիշները զգայինրեն բարելավել են նաև «Կենտրոն» եւ «Երկիր Սեղիա» հեռուստանկերպություններ:

Բավականին կտրուկ փոփոխություններ են տեղի ունենալ ռադիոեթերում: Ավանդաբար առաջատար համարվող Դանրային ռադիոն, ըստ Gallup-ի հարցումների, Վեցին երկու ամյսներին իր դիրքերը զիջել են Վեցինիս վարկանիշը՝ 19%-ից նվազել է մինչեւ 12%, իրենից առաջ բողնելով «Ռադիո Դային», որի վարկանիշը 9%-ից հասել է 15%-ի: «Ազատություն» ռադիոկայանը 5%-ու զիջելին է ու շատամ:

ով ընդամենը 7-րդ տեղում է:
Մամուլի նկատմամբ Վսահու-
թյան հարցում առաջարար 6 Ծի-
ռով «Առավոտն» է: Կերցինս հոկ-
տեմբերյան հարցման համաձայն,
մի փոքր զիջել է իր դիրքերը, սակայն

շարումակում է առաջին տեղը գրադարձնել: Վստահության ցուցիչով երկրորդ հորիզոնականուած 5 նիւռվ «Ազգմ» է: Մեր թերզ 2-րդ տեղը կիսում է «Իրավում» շաբաթաթերթի հետ, սակայն եթե «Իրավումի» նկատմամբ Վստահության անկում է գրանցվել, առաջ «Ազգի» ընթերցողները, ընդհակառակը, սկսել են էլ ամենի վստահել մեր թերթին:

Վեցում ավելացնենք, որ ըստ Gallup-ի, հարցման մասնակիցներից միայն 10%-ն է հայտարարել, որ այս կամ այն կուսակցության անդամ է, այս ժըյալը հետարրական է, որովհետեւ հայրենի խղաքական ուժերը սիրում են հռաղարակել իրենց կուսակցականների թվաքանակը, եւ եթե հավատանք դրանց, աղամեր բնակչության մոտ 40%-ը դեմք է կուսակցական լինել:

ԱՐՄԵՆ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

Իրանը կսանա ռուսական C-300 համալիրներ

Իրանի դաւագության նախարար Մոստաֆա Սոհամմադ Նաջարը հայտարարել է, որ իր երկիրը Ուասանից ստանալու է C-300 հրթիռային համալիրներ: ՈԴ ուղարկումաբերական համայնքում Ինտերֆաս գործակալությանը տված հարցազրուցում հաստատել են այս տեղեկությունը, ներկայացնելով, որ Իրանը կսանա մի քանի տասնիակ համակարգ:

«C-300 զենիթային հրիուահամալիրները իրանին կատակարտվեն ավելի զաղ կնքված դայմանագրի շրջանակներում», հայտարարել է նախարար Նազարը, որի խոսքերը մեջբերում է իրանական FARS լրատվական գործակալությունը: Նազարը հերթել է Իրանի միջուկային ծրագրի հետ սկյալ մատակարարությունների կառելությունը:

ողի գոյությունը։
Ո՞ւ ռազմատեխնիկական համագործակցության դաշնային ծառայության ՏԵՇԵՐԵԲ Սիխայի Ղմիտրիելը, որն անցած ժաքար մասնակցել է ռազմատեխնիկական համագործակցության ոուս-իրանական միջկառավարական հանձնաժողովի 4-րդ նիստին, ԽՏԱՆ-ՏԱՍՍ-ԻՆ ավելի



Վաղ տված հարցազրույցում հայտարարել էր, թե Խանջին C-300 համակիրի մատակարարությունը տվյալ նիստում՝ այն լրացրած է:

տում «չեն բնարկվել»:

յանցից ուղղելով 2 հրիտ: Յամալիի
աշխատանքն առավելագույնս ավտո-
մատացված է: C-300-ը ի վիճակի և
ոչնչացնել ժամանակակից բոլոր օ-
դային թիրախները (օդանավեր, թեա-
վոր եւ բայխտիկ հրիտներ): Առավե-
լագույն հեռահառքյունը 150 կմ է:

ՎԵՐՋԻՆ 18 ՕՐԵՐԻՆ ՍՏԱՄԲՈՒԼԻ ՀՐԼԻՀԳՎԵԼ Է 18 ԱՎՏՈՍԵՔԵՆԱ

Դեկտեմբերի 1-ից բուրժական ուղղականացմանը հաջող ուժության մեջ մտնելու պահին ազգային պատմության մեջ առաջ է դրված առաջնահարձությունը՝ պատմության սահմանակից շրջաններից ուղարկելու հարգածներ են հասցնում: Կերպին հարգածը նրանք հասցել են երեկ: Դարվածների տաճառաբանությունը ՊKK-ի Դյուախսային հրաժանակայի հետակետերի եւ աղյատարանների ոչնչացումն է:

Թեեւ դրան առարկուած են Դյուահսային Իրափի Զուտղիստան ցըանի դեկավար Սասուտ Բարզանին եւ Իրափի նախազահ Զալալ Թալարանին, սակայն կարետը ոչ այնքան առարկումներն են կամ քուրթական հարվածները, այլ ՊKK-քուրթական զինված ուժեր հականառությունների վերածուած քուրթ-դրական բա-

Դեկտեմբերի 25-ին ամփոփելով Հյուսիսային Իրավում ծավալվող ռազմական գործողությունների արդյունքները, զինված ուժերի զիսավոր տարր հայտարարել է, որ դեկտեմբերի 1-ից ի վեր բուժական հնարինները ոչնչացրել են ավելի քան 200 նշանառության թիրախ, ինչի հետևանքով չեղողացրել են PKK-ի 150-175 մարտիններ:

Աման դեղյեր Աղանայում արդեն գրանցվել են: Դրկումների տարածման դարագայում PKK-ի հետ բուժական զինված ուժերի բախումները կվերածեն բուժ-ֆուզի հակամարտության, ինչի որ բուժերը թուրքիայում կազմում են բնակչության ավելի քան 1/4-ը եւ բնակվուած նույնիսկ առափնյա քաղաքներուա, ինչորիսին է Մերսինը:

ախագահական ընտրություններին չի սատարելու լոր թէկնածուներից ոմեկին: Դաղորդվում է, որ այդ որոշումը կայացնելու հիմք են դարձել թէկունների նախընտրական ծրագրերը, ելույթները եւ հայտարարությունները դրդի ներկայացուցիչների համոզմամբ, թէկնածուներից «եւ ոչ մեկը խումբական եւ հիմնավորված ծրագրեր չունի, որոնցով կկարողանար եթե մատաղես, աղա գոնե դրականորեն ազդել երկրի բաղադրական, տնտեսական, սոցիալական, ազգամիջյան ու ազգային փորձամասնություններին ող ոլորտներում արձանագրված խնդիրների լուծման Վրա»:

ՊԱՍ-ին փորձում են դաստել,
իսկ հեռուստաօղերասորի վրա հարձակված
հարկային օղերլիազորին՝ ոչ
Խոսի ազատության և ՀՀ պաշտպանության
ըստի երկրության արդիությունը

Խոսի ազատության եւ ԳԱԼԱ հեռուստաընկերության դաշտանության տարբեր տարածել է Երևու հաղորդագրություն: Դրանցից առաջինում նշվում է, որ ԳԱԼԱ-ի հիմնադիր «ԶԱՐ» ՍՊԸ-ն նոյեմբերի 16-ին բողոքակել էր ընկերությունուակատրված ստուգումներից հետո հարկայինի կազմած ակտը եւ դրանում առկա ոչ դատարկ հիմքերը, առարկություն հղելով ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային դետական ծառայության դեկավարին: Ծառայության օղերի հազորների կազմած հիշյալ ակտով, Ի՞նչդես հայտնի է, ՍՊԸ-ին Վերագրվել է մոտ 25,7 մլն դրամի հարկային դարձվություն՝ ներառյալ տույժերն ու տուգանները: Հարկային ծառայության ազատության պահպանը կատարում է ՀՀ կառավարության կողմէ:

Դատարանի կողմից ընդունվել է
մարու:

Կարութեան ազատության եւ ԳԱԱՍ
ԴԸ ղացտանության համար սույն
Եգրակացության կաղաքությամբ
հայտարարել է, թե հարկային դե-
տական ծառայության գանգա-
տարկման հանճնաժողովն այդ
ծառայության ուղղակի կցորդն է
եւ անկախ մարմին չէ, որովհետեւ
ամեն մի տրամաբանող եւ, մանա-
վանդ, կոլեգիալ մարմին, ուսում-
նասիրելով առարկությունում թեր-
ված հանգամանները, հետու-
թյամբ Եգրակացության կգար, որ
հիշյալ ակտում թերված հիմների
ճնշող մեծամասնությունը դաս-
եած չէ:

Sbu tq 2

«Մինչեւ փետրվարի 19 այսողիսի բաներ ենք լսելու,
որ մղձավանջային երազներում անզամ չենք կարող
հանդիմել»

Ասում է վարչապետ ՈՒՐԴ ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ



ՀՀ Վարչապետ Սերժ Սարգսյանը երեկ ներկա գտնվելով ԵՊՀ ինֆորմատիկայի և կիրառական մաթեմատիկայի ամբիոնում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կրթական եւ հետազոտական կենտրոնի քացմանը, նեց, որ այսօր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները գերակայություն են գիտության ոլորտի համար։ Կենտրոնը, որ ստեղծվել է 2007-ի փետրվարի ԵՊՀ ուսկության առաջարկով եւ ԵՊՀ գիտական խորհրդի որոշմամբ, խնդիրներ է դրել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում կրթական, թե՛սնինգային, շարունակական կրթության ծրագրերի եւ առանձին դասընթացների իրականացման, նաև բնագավառի գիտահետազոտական աշխատանքների կատարման, համալսարանական կրթության կառավարման եւ որակի ադահովման տեղեկատվական համակարգերի նույնական եւ ներդրման, ինչպես նաև ԵՊՀ տեղեկատվական ցանցի շահագործման եւ զարգացման գործում։

հաւային՝ ոչ թե բարերարների, չնայած մենք երբեք դասնից չենք հրաժարվել, մարդկանց կրթի, հնարավորություն տա ամբողջովին բացահայտելու իր ումակությունները», ասում է ՀՀ վարչադիմ Սերգ Սարգսյանը:

Կենտրոնը զբաղվելու է գիտական աշխատանքների մշակմամբ, աշխատելու և նաև արտասահմանյան դրամականությունով:

Վարչադիտելու անդամանալով
Սերբական խոհիրներին եւ
մասնավորադիս «Գելափի» հրա-
դարակած վեցին արդյունքներին
ասաց, որ ուսումնասիրություննե-
րում իր համար ամենակարեւոր
թեկնածուների վարկանիցը չէ. այլ
այն, որ հասրավորություն է տալիս
իմանալու հասարակության, ժո-
ղովրդի տաճարությունները, հնա-
րավորություն է տալիս ճշգրիտ աշ-
խատանի ուղղությունները, ավելի
ուշադիր լինելու այն փաստերի
նկատմամբ, որոնք հասարակու-
թյան, ժողովրդի ուսադրության

Ծամ են այդ փորձը, որը աշխարհի բոլոր երկրներն եւ օգտագործով են: Այդ առողմով ընորհակալ են այն կազմակերպություններին, ովքեր վճարում իրականացնում եւ մեզ են տրամադրում այդոիսի արժեքավոր նյութեր»:

Դարձին, թե ինչ մեկնարանություն կարելի է տալ Վահան Չովհաննիսյանի այն կարծիքին, թե չի կարելի Վստահել «Գելակի» տվյալներին, ևանի որ դատվեր է եւ ով ինչևան վճարում, այնուան ստանում է, Վարչադիտ Սերժ Մարգարյանը դատասխանեց. «Ես որեւէ հիմք չունեմ կասկածելու Վահան Չովհաննիսյանի ասածներին եւ համոզված եմ իրու, ինու չի հավատում այդ հարցումների արդյուններին, հակառակ դարագայում արդեն չեր շարումակի դայլարը կամ գոնե մի ինչ կմեղմացներ իր կույ

Լրագրողներից մեկի մյուս հարցին, որ ՀՀԸ առաջնորդ հայտարարել է, թե իշխանական ուժերը օգտագործում են Կենտրոնական բանկի դահուածները, Վարչադիտը զարմանուվ դատասխանեց. «Վստահ եմ, որ այս ժամանակաշրջացիւմ մինչեւ փետրվարի տասնինը, այդոիսի բաներ են լսելու, որ մղձավանջային երազներում չեն կարող հանդիպել: Բոլոր նրանք, ովքեր ցած թե ինչ գիտեն, թե ինչ է նշանակում Կենտրոնական բանկի դահուած, կվկայեն, որ այդոիսի բաներն իրականությանը չեն համապատասխանում եւ ուս անհնար է անել: Բայց ինչ կարող ես անել: Պետության մասին ՀՀԸ-ի կարծիքը երեւի դա է: Իրեն լինենք երեւի փորձեին անել: Ուղղակի սա մեկնարանության կարիք չունի»:

Արքուր Քաղղասարյան. «Ոչ ոք չի սիրում քոռոմած ծաղիկներ՝
մեզ ոլես են նոր մոտեցումներ»

Եկող տարվանից միացնենք նոր սկզբի ժամացույցը, որը կերպ կտա ցինիզմին ու ամենաքրողությանը: Սա «Օրինաց Երկիր» կուսակցության առաջարկությունն է, որ Երեկ հրավիրած ասուլիսում բարձրածայնց կուսակցության նախագահ է: ՀՀ նախագահի թեկնածու Արքու Բաղդասարյանը: Նոյատակը բաղադրանադիս, տնտեսադիմում, մրցումների ժողովրդավագր դեռևս կառուցումն է, միջոցը՝ բաղադրահական շարժումը, որ հայտարարում է ՕԵԿ-ը, ինչդեմ տեղեկացրեց Արքու Բաղդասարյանը, ունենալով բաղադրահական աջակցության 10 հազարից ավելի խմբեր, որոնք ներառում են 3-5 ազատ բաղադրահների՝ այդդիսին կլինեն: Նովս այդ շարժում բանախոսը դիմարկեց քարմության ու նոր գաղափարների եւ դրանք կրողների համախմբման կարետրությունը. «Ոչ ո՛չ չկ սիրուա բռումած ծաղիկներ: Նոր սկզբ է դեմք, նոր մոտեցումներ են դեմք, մեզ դեմք են նորարարություն, ստեղծարարություն, համարձակություն եւ հասարակությունը որակական նոր զարգումների ճանաղարհով տանել է դեմք: Մենք գնալու ենք այս ճանաղարհով եւ նովս կոչ ենք անում մեր հայրենակիցներին, որոնցից յուրաքանչյուրը, ցանկության դեմքուա կարող է միանալ այս ճանաղարհին», հայտարարեց Արքու Բաղդասարյանը:

այդուհիսին կլինեն: Նույն այդ շարժում բանախոսը դիտարկեց քարմության ու նոր գաղափարների Եւ դրանք կրողների համախմբման կարետրությունը. «Ոչ ո՛վ չի սիրում քոռոման ծաղիկներ: Նոր սկիզբ է դեմք, նոր մոտեցուաներ են դեմք, մեզ դեմք են նորարարություն, ստեղծարարություն, համարձակություն Եւ հասարակությունը որակական նոր գաղացումների ճանաղարհով տանել է դեմք: Մենք գնալու ենք այս ճանադրարհով Եւ նոյնը կոչ ենք անում մե հայրենակիցներին, որոնցից յուրաքանչյուրը, ցանկության դեղուակ կարող է միանալ այս ճանաղարհին», հայտարարեց Արքու Բաղդասարանո:

գալիս ընդդիմության, առողջ ուժերի համախմբան օգտին, իսկ ժամանակն արդար դատավոր է եւ ցուց կտա յուրաքանչյուրիս ժեսակետի հիմնավորվածությունը, ճշմարտացիությունը եւ հետեւյականությունը»:
Դարցուածներն Արու Բաղդասարյանը համարում է հասարակության ուղղալիքացման գործընթաց: Այդ տարից դուս չի դնում նաև «Գելափի» անցկացրած հարցուածները, որոնց արդյուններով ՕԵԿ նախագահը երկրորդն է՝ Սերժ Սարգսյանից հետո. «Գելափի» կազմակերպությունը, տվյալ դարագայում ամերիկյան եւ բարեկարգության համար առաջ է առաջակցություն ուղարկում:

Դասաղյանը: «ԳԵԼԱՎԻՀ» հարցումները կասկածի տակ առնելու եա մի դաշտան ներկայացրեց ՕԵԿ նախագահը՝ չի երաշխավորվում հարցման գաղտնիությունը: Եվ չնայած դրան, համեմատության մեջ «ԳԵԼԱՎԻՀ» հարցումները ինչ ավելի հավասար են: Խևկ հավասար արդյունքների համար ՕԵԿ-ն առաջարկում է ՀՀ նախագահի բոլոր թեկնածուներին դրոֆեսիոնալ սոցիոլոգների խմբեր կազմել եւ իրական սոցիարգում անցկացնել: Ի դեռ, կուսակցությունն իր մասհոգությունը ներկայացրել է նաեւ «ԳԵԼԱՎԻՀՆ» եւ ստացել

հանրապետական ինսուլտուսը, դաշվիրատու է: Դարցումն իրականացնում են բոլորին բազանորք Գետրգ Պոլոսյանը է: Առա ղեկավարած Դայկական սոցիոլոգիական ընկերակցությունը: ԵՎ այդ հարցումները ժերի են ունենում մարդկանց բնակարաններում: Նույն «Գելափի» հարցումների համարատասխան, մարդկանց 60 տոկոսից ավելին վախճանած է: Դիմա դուք դաշկերացրե, գնում են մարդու տում, որոնց 60 տոկոսը վախճանած է, ասում են՝ ո՞վ ծայն կտաս: Բնականաբար շատ-շատը չեն կարող արտահայտել Ժիշակ դիրիդուում, որովհետեւ գլուխաղեցների հիմնական մասը իշխող կուսակցության թեկնածուների բարոզով են զբաղված՝ ոլլան է դրվագ, որ ամեն մեկն այսին խանակի ծայն դեմք է բերի: ԵՎ ոչ մի գլուխացի չի ուզու իր գլուխաղեցի հետ կոնֆլիկտի մեջ հայտնվել: Նույնը վերաբերում է ժեկերին ու համաշխատթյուններին», մանրամասնեց Արքուս Բադ-

աջակցելու դատաստանամություն։ Ամեն դեղուած Արքոս Բաղդասարյանը գտնում է, որ Երկրու Վախի մբնոլորտը կոտրվում է եւ որդես աղացուց փաստում հանրահավաքներին հասարակության մասնակցությունը. «Զնայած իշխանությունների թիրս ծնուամներին, մարդիկ գնում են Երեանուա կազմակերպող հանրահավաքներին»։ Դակառակ դրան, իշխանությունների վարչելակերպում ծնուամների առկայությունը, բանախոսի կարծիքով, իշխանությունների Վախի աղացուցն է. «Թե իրական լիներ ներկայացվող մեծ վարկանիօց, իշխանությունը չէր ոդիմի ծնուամների», եզրափակեց ՕԵԿ նախագահը, ընդգետով, որ հարազատ կուսակցության եւ իր ուզան այն Հայաստանն է, որում ոչ ժողովուրդը, ոչ իշխանությունը Վախի զգացողություն չի ունենա, եւ ազատուեն կընտրվի լեզիսին ու ժողովրդական նախագահ։

ՊԱԼԱ-ին
փորձում են
դաստել, իսկ ...

1-ին էջից
Երկրորդ հաղորդագրությունը վե-
արերում է հարկային օղերի հազորի
և ԳԱԼՍ-ի նկարահանող օղերատորի
միջեւ նոյեմբերի 6-ին տեղի ունեցած
միջադեմության մասին:

ՀԱՐՎԱՍՏԱԿԱՆ ՕՐԵՆԻՉԱԳՈՐԾՆԵՐԻ ԽՈՎՃՐԸ ՇԱՐՄԱՆԱԿՈՒՄ ԵՐ ՄՏՈՂՈՎԱՆԵՐԸ, մի ՄԻՋԱՆԱԿԱՐԱ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒՔՈՒՄ ԿԱՂՄԵԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ ՀԸ ԱԿԱ-
ԽԱՆՈՂ ՕՄԵՐԱՏՐՈ ԳՐԻԳՈՐ ՇԱՀՈ-
ԱՆԸ ՍԿՍԵԼ ԵՐ ԱԿԱՐԱԽԱՆԵԼ ԱՅդ ըն-
ԹԱՐԺԸ, ՀՊԾ ԱՎԱԳ ՕՄԵՐԻԽԱԳՈՐ ՀՊ-
ԼԻԿ ՀՊՎԻԽԱՆՆԻԽՍՅԱՆԸ ԻԽՐԱԿՎԵԼ ԵՐ
ՕՄԵՐԱՏՐՈՒՐԻ ՎՐԱ, ԽԱՅ ՓԻԱԿԵԼ ԵՐ ՏԵ-
ՍԱԽՄՈՒԿԻ ՕԲԵԿՏԻՎԸ, աղա ՓՈՐՃԵԼ
ԵԽՍԱԽՄՈՒԿԸ ԽՆԵԼ, հԵՏԾ, ԽԳՈՂՈՒ-
ՐԱՅԱՆ ՀԻԱՍԱՆՑԼՈՎ, ԲԹՆԵԼ ԵՐ ՕՄԵՐԱՏՐ-
ՈՒՐԻ ԿՈԿՈՐԴԻԳ: ՕՄԵՐԻԽԱԳՈՐԸ ԿԱՐԳԻ ԵՐ
ՄՐԱՎԻՐՎԵԼ ՆԵՐԿԱ ՄյՈՒ ՕՄԵՐԻԽԱԳՈՐ-
ԵՐԻ ԵԼ ԳԱԼԱ ՀԸ-Ի ԱԵԽԱՏԱԿԻԽՆԵ-
ՐԻ ԸՆՈՐԻՒՎ: ԳԱԼԱ-Ի ԴԱՎԵՄԱՆՈ-
ՐԱՅԱՆ ԸՏՎՐԸ ԲՐԱԳՄԻՒ ԽԱՅՏԱՐԱՏԵԼ
Ա, ոՐ ԽԱՐԿԱՅԻՆ ՕՄԵՐԻԽԱԳՈՐԻ ՎԱՐԺԸ
ՀԻՎԻՆ «ՏԵՂԱՎՈՐՎՈՒՄ Ե» ՀՅ ԻՐԵ-
ՎԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐԻ 164-ՐԴ ԽՈԴՎԱԾԻ
ՄՐԱՎՐՈՒԴԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒ-
ՄԵԿԱՐԺԱՆԸ ԽՈՎՃՐՆՈՒՏԵԸ ԱԿԱՐԱԳ-
ՐՈՒՄ ԵՐ ԵՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՎ, Այսինքն՝
ԵՐԵՆԵՐՆ ԴԱՏԾԵԼ Ե: ՄԻՆԵԼ Ե ԴԵԿՏԵՄ-
ՆԵՐԻ 18-Ծ ԳԱԼԱ-ԻԳ ՄՆՏ ՄԵԿ ՏԱՍ-
ՏԱԿ ԱԲՈՎԱՅ ՌԱԲՈՎԱԼՈՐ ԽԱՐՋԱՎՄԵՐ

յակ աճածս բախազոր հարցիւնաւը արվել ՀՅ ոստիկանության Ինչյան գլխավոր Վարչության Շիրակի նարդի Ինչյական բաժին, կամենակով դարձել՝ Իրեական գործ հարուցել է, եւ մօտադիւն դատասխան է տասցվել՝ «Եթո ոչ»: Դեկտեմբերի 18-ն Գրիգոր Չաղոյանին հանձնվել է ի նամակ՝ ՀՅ ՈԹԳԿ Շիրակի մարդի Անչյական բաժնի որոշումը, որուասվում է, թե միջադեռի առթիվ անցակազմի բացակայության դատաձնուկ Իրեական գործ չի հասցվել: Ի դեմք, որոշումը թվագրված է նոյեմբերի 30-ով, բայց ուղարկվել է դեկտեմբերի 17-ին...

Պատշաճության համար ակն-
այս է համարում, որ բննչական մար-
մինը այս հասարակ գործի հանգա-
մանների ուսումնասիրությունը
ոգձելով եւ դեղուի առնչությամբ
բեական գործ չհարուցելով, դաշտո-
ւական դիրի չարաշահում է կատա-
լու, այդովիսով միացել ԳԱԱՍ ԴԸ դեմ
ճնշումներ կիրառած մյուա դեսա-
կան կառուցներին: Ինչդես հա-
ջորդվում է, օմերասոր Գ. Շաղոյանը
մեկնեմքերի 24-ին բռոյր է հղել ՀՀ
պայմանուր դատախազին, որուա Են-
թայացնելով գործի հանգամաննե-
ցը, խնդրել է վերացնել բեական
գործ չհարուցելու եւ բեական հե-
տադրուա չիրականացնելու մասին
մին: Զ. Թափառանի որոշումը:

«ԱՀԳ» ՕՐԱԹԵՂԹ
Համապատասխան ԺՇ ՏՎԻ
Հիմնարկ Եւ Խաչառակի
«ԱՀԳ ՕՐԱԹԵՂԹ» ՍՊԸ
Երևան 375010 Հանուլեցնութեան 47
Ֆաք. 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg@azg.am

azg.am	
www.azg.am	
Գյուղական խմբագրի	/ hba 521635
ՅԱԿՈԲ ՄԵՏԻՔԵՐԵԱՆ	
Խմբագրի	
ՊԱՌԵՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ	/ hba 529221
Քաջապահութեն (ալյազոյ)	/ hba 582960
Լուսողութեան տնօնակ	/ hba 581841
Քամակագչ. ծառապարհ	/ hba 582483
Ըլքօրեան լրահանդ ծառապարհ	

/ hbo 529353

Վազգյանի եւ, որոց բովածութեական
համար խմբագրութիւնը դատասխա-
նաւութիւն կի կում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Նայաստան-Թուրիա եւ հայ-
թուրիական հարաբերու-
թյունները, գոնե մինչեւ տե-
սանելի աղազա, մեզ հաճար լինե-
լու են հրատադ: Այդ հարաբերու-
թյունների ռատումնասիրաց, դաս-
մական, բաղաբագիտական ու տնտե-
սագիտական բազմակողմանի վե-
լլուծությունները, բանավեճերն ու մտի
ընդհարումներն ավելի բան անհրա-
ժեշտ են Թուրիայի նկատմամբ դե-
տական միջև բաղաբականություն
նշակելու հաճար: Պայմանով, որ
դրանք լինեն տարումներից, 100-ա-
մյա շարլուններից, կուակցակա-
րագուստ տատմահենություն-հայ-

Խանգարում է կուսակցականությունը: Ուժ տասնամյակ առղեն մեղամբարանները, բաժանված հակադիր 2 ճամբարների՝ սովետական եւ դաշնակցական, փոխադարձ մեղադրաններով շարունակել են դաշտամուռություն գրել, իսկ եթե այսօց զերծ են մնում փոխադարձ մեղադրաններից (Սովետական Միությունն այլևս չկա), դա ամենեփին է չի նշանակում, որ հայ դաշտագիտությունը հանգել է գիտականութենամոցին հիմքում: Այսպիսի պահանջումը կատարելու համար առաջ է առաջընկած առաջարկ կազմակերպությունը:

Այս իմաստով կարենու ներդրում է դաշտամաքանակը Կոմիտասի առաջարկության համար՝ այսպիսի ազգային համակարգության ստեղծումը, որը կապահպանուի Հայաստանի ազգային պատմության և ազգային ազգային պատմության համար առաջարկության արեւելյան խաչմետուկան» վերնագրով աշխատությունը («Նախարարական պատմություն», 2007 թ.), որն իր առաջ խնդիր է դրել բացահայտելու Հայաստանի Ա Հանրապետության դեմ թուրքական

տալիս ՀՀ առաջին նախագահի վերջին ելույթներում): Մինչդեռ դադարական կամին զուգահեռ հարկավոր էր դասմագիտական մտի արագ միջամտություն՝ դիտակավորմներից զերծ ու ձերբազա լուսնու, գիտական գնահատական տալու այդ օրերի նոր Տվյալներին՝ անցյալի փորձառությամբ ու դասերով. Նոր մոտեցումները մարելով այդ օրերի մոդայիկ հակառակականությունից, մի կողմից, եւ քուտական ծովու չեսած բորիկանալու ռուտիկու-

թյումից՝ մյուս կողմից: Թերեւա բացառություն կազմեց «Գարում» ամսագրի 1990-ի 4-րդ համարում «Դամաշխարհային հեղափոխության արեւելյան խաչմերուկում» վերնագրով Կ. Սարդարյանի հոդվածը, որը կազմում է գրախոսվող գրի վերջին գլուխը՝ «Վերջաբանի փոխարեն»-ը:

Վեց մասի է բաժնել հեղինակն իր 254 էջանոց գիրքը, որը ծածկում է առավելաբար՝ Առաջին Հանրա-

Փարիզ՝ Վեհաժողովին, եւ Տիգ-
բոն՝ արքայից-արքային:

Նեղինակը, իրավամբ, այդ սփոթի մեջ է տեսնում մեր ազգային դժբախտությունների, ընդհուտ ուսականության եւ աշրածների կորսի դատապոք: Այս գլխում, արդեն իրադարձակախոսական ճնշով, Կ. Սարդարյանն իրար հետեւցարում է փաստերն ու հարցարումները: «Ձանի դեռ հայրենիքի մի մասի վրա ստեղծված դետությունը բախվում է կորցրած հայրենիքի տեսլականին, - գրում է Նա, - չեր կարող խոսվ լինել դետական բաղաբականության մասին»: Ու հենց դրա հետեւանով, ժամանակի մեր դետական գործիչները գերգետրվեցին Թուրքիայի դարտության փաստով. Սամրույից հետևանչեցին Դայաստանի դատվիրակությանը, խօսեցին հարաբերությունները այդ երկրի հետ (հակառակ դարտված թուրքերի ու գերմանցիների գգութացումներին)՝ թե

բոլցեփկյան ծրագրին, Դայաստանի վրա թմալականների հարձակմանը եւ հուակ՝ Դայաստանի խորհրդայնացմանը: Արխիվային բազմաթիվ նյութերի օգտագործմամբ, որոնց մի մասը թերեւ առաջին անգամ է հրապարակվում, հեղինակը ընթեցողին մանրամասնութեն ցուց է տալիս այն սարսափելի սարդուսայնը, որը հյուառամ էին բոլցեփկներն ու թուր-քաքարները փոփոք Դայաստանի ռուսը՝ այն հեղձամահ անելու եւ ամենավերջին դահին միայն խորհրդայնացման փրկողակը գցելու դիտավորությամբ: Այս գլուխներում ներկայացված փաստաթղթերից ամենացնողը եւ ամենաստորը վերաբերում է 1920-ի սեպտեմբերի 1-ին Բավուա սկսված Արևիլի ժողովուղմերի առաջին համագումարին, որի սեպտեմբերի 4-ի նիստն ամբողջությամբ նվիրված էր Դայաստանին՝ որուս «իմութիալիստական ճակատի գործակալի» դատելու դավադիր:

ՊԵՏԱԿԱՆՈՒՐՅՈՒՆ Եւ ԽԱԳԻՒՆԱԱԼ ԽԱՂԱՓԱԼԱՆՈՒՐՅՈՒՆ

հրավիրյալ թուժեց փաստուն մեծեցին մասնակցել, իետազայում ալիևայլ մակարդակներում ու շքանակներում ավելի խորային ու մասնագիտական բնարկումներ անցկացնելու իմաստով, օսարերկրյա մասնագետների մասնակցությամբ:

Այս, հայ խաղաթական միտքը սիդոված է այսօր, ինչողևս երեկ, միջոցեական հարաբերություններում առանձնահատուկ ուժադրության առարկա դարձնել Թուրքիայի հետ հարաբերությունները, ճակատային, համարձակ ակնարկով ընդգրկել դրան: Պետք չէ մտածել, որ այս չկան նորմալ միջոցեական հարաբերություններ այդ երկի հետ, առողջապահ դեմք չէ զարդվել այդ հարցով: Նման հարաբերությունների չգոյությունն այսօր բնակ չի նշանակում որ վաղը դրան նույնության չեն լինելու: Ըստհակառակն, այդ հարաբերությունների այսօրվա չգոյությունը միշտ ըմբռնելու համար դեմք է բննության երեկով դաշտանությունը նաև Օդինակ, այդ ինչողին է դաշտանությունը 85 տարուց ի վեր հայ-քու խական սահմանը գործնականությունում է փակ՝ հակառակ աշխատանքությունը վիճակություններին, որն Եվրոպայում ու մերձեվրոպական տարածներում քացեցին կազմակերպությունը մյուս քոլո՞ր ամեամրափակ սահմանակետեամբամ:

Իսկ անցյալով գքաղվում է դաշ-
մագիստրոսությունը, որն այս դարագա-
յում, հայ-քուրտական հարաբերու-
թյունների լարվածության գագար-
նակետին՝ 1918-23-ը տեղի ունեցած
դեմքերին դեռևս չի անդրադարձել
գիտական-Վերլուծական բավարա-
մակարդակով։ Խոսքը Վերաբերում է
Դաշտան-Թուրիխա միջութեական
հարաբերություններին, որոնց սկզբ-
ը դրվեց 1918-ին, երբ մեր Եւկիրը
հրաւուվ ծեռ բերեց իր անկախությունը, ունեցանք մեր առաջին տե-
տականությունը, որը, մնալով բոլցեա-
փկյան մուսմի ու քուրտական սայի-
միջեւ (ինչդես բնութագետել է Ս.
Վրացյանը, թեև միշտ կլիներ մուսմի
ու սայը իրաւ միջեւ փոխատեղու-
կատարեին), ընդամենը 2,5 տարվա
կյան ունեցավ։ Բայց 80 տարի դե-
մեր դաշտագիտությանը չի հաջողու-
վում այդ անկնան «ինչում» եւ
«ինչդեսը» գիտականութեն Եւրկա-
յացնել, դաշտախանել նաեւ այս
հարցին, թէ ինչդես հայնմկեցին
սայի եւ մուսմի արանում։ Դաճախ-

ԿԵՐԻԹ ԱՎՐՈՂԱՑՎԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԵՐԱՆԱՄԱՐԴԱՅԻՆ
ՀԵՂԱՓՈԽԱԲԽԱԹՅԱՆ
ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ
ԽԱՉՄԵՐՈՒՄԱԿԱՆ

լական Թուրիայի ազգային վերա
զարդումի եւ համաշխարհային շա-
վի հներուա լենինյան Ռուսաստան
հեղափոխականության միջեւ գո-
յացած՝ մեզ համար ճակատագրա-
կան դաշինի եռթյան մեջ, դու-
հակահայ դրսետրումների մեկնա-
բանության, եւ այդ դաշինի արա-
տում հայտնված հայկական խաղս-
իական ու դիվանագիտական մա-
տիասության, մեր ռազմական դա-
տությունների դատարկության մեջ։ Ե-
այս ամենը՝ արիշիվային ռոպյլ Ծյ-
թերի օգտագործմամբ։

Դայսի է, որ 1980-ականներին կերպին կրկին օրակարգային հացի էր Վերածվել հայկական Ըստավականության ստեղծման խնդրությունը առաջանաբանելիք համար է:

թետության ամենաբախտորոշ՝ 1920-ի անցելը, սկսելով մայիսյան հրադարձություններից, որոնց արդյունքում, ըստ հեղինակի, հնարավոր էր Դայաստանի Դանարեստության խորհրդայնացումը, ինչը չարվեց ոչ միայն դեռևա մարտունակությունը դահղանած հայոց ազգային բանակի առկայության դատճառով, այլև Մոսկվա-Անկարա հակահայ դպրագմությունը՝ 7 ամիս հետո ի կատար ածելու, Դայաստանի Դանարեստությանը որդես «հմտերիալիզմի գործակալ» ցուց տալու նողատակով, ինչի արդյունքում կազմալուծվեց հայկական բանակը (հայ զինվորն ու սովայական կազմը հոգեբանութենալուաս չէին կովելու ռուա-բուլե-փլյան ուժերի դեմ) եւ Զարաքերից գերեք անարգել արեավեց մինչեւ Ղարաբիլսայի մատուցները եւ 60 հազար բառ. կիլոմետրի վրա տարածվող երկրից Ալեքսանդրյանովի դայ մանագրով մնաց ընդամենը 12 հազար բառ. կիլոմետրանոց մի տածի, մինչեւ Մոսկվա-Կարսի դայ մանագրի կնիւմը:

Գրի առաջաբանով, որը հեղինակը վերնագրել է «Մուսե», զիսակույտ տալու համար՝ «հայրենիք» եւ «դետականություն» հասկացությունների տարբերությանը եւ հայ իշխանության մեջ դրանց սփորությանն է վերաբերուած: Դրանք սփորության են առաջաւոր, երբ հայ նոր դետականությունը ուստու թեակոնյակու է արտենի եւ 16-րդ սարենի:

միւս է, դատերազմում մենք դարձ-
վեցինք, բայց դա ձեր հաղթանակը
չէ), որից հետո ամբողջ 1919-20
թթ.-ի, (մինչեւ Սեւի դայմանագի
կնման օր՝ 1920 օգոստոսի 10) հ-
րենց արտահին ամբողջ խաղա-
կանությունը կառուցեցին Փարի-
զի խաղաղության կոնֆերանսից
ակնկալությունների վրա, ազգվե-
լով ու ենթարկվելով նաեւ, այսու
կոչված, տաճկահայության դա-
հանջներին, որոնք մարմնավորվում
էին Ազգային դատվիրակության
նախագահ Պողոս Նուբար փա-
սայի անձով ու գործունեությամբ:
(Ի դեռ, ժամանակն է ազգային
այս մեծ քարերակի խաղական ա-
դիկար գործունեությանն անդրա-
դառնալու, որի մասին իր խիստ վե-
րադարձությունները ժամանակին
չի խնայել անգամ ուամկավար
գործիչ, հայսնի գրող Եւ 1923-ի Լո-
գանի կոնֆերանսում Գարդիել Նո-
րատունկյանի հայկական ներկա-
յացուցչության բարուդար Լետն
Բաշայանը):

Այսուհետեւ դատահեց, որ Կ. Սարդարյանի գրի ընթերցանությանը զուգահեռ կարդում էի Փարփած խաղաղության կոնֆերանսում Դայաստանի ղետական դատվիրակության նախագահ Ավետիս Ահարոնյանի «Օրգագությունը» եվրոպական մայրաքաղաքաներում իր հանդիդուածների ու «բանակցությունների» մասին։ Նույն վկայություններն աղյօտուցիչ ճշգրտութամբ փաստում են Կ. Սարդարյանի հաստատումներն Առաջին Դանրադիտելության ղեկավարների ցանկածեսական նկրումների, անհրատեսական խաղականության մասին։ Եվ դա այն դայնաններում, երբ ոչ միայն Մեծ Բրիտանիայի ներկայացուցիչ-

Ները, այլի մեզ գրեթե ճակատագրակից Յունաստանի ներկայացուցիչ Վենիգօլոսի նման գործիչները սրափության հորդոր էին հղում Յայաստանի ղեկավարությանը՝ «Ամրադնոյե՛ նորաստեղծ ղետությունը եւ բավարարվե՛ ձեռի քրածարածներով»։ Իսկ այդ տարածները 60 հազ. ֆ. կմ էին այդ ժամանակ, որի «ուժիդ կեսը կորցնելու համար ոչ ոք դաշտախիսանատվության չենքրակվեց» հետագայում, ինչուս գում է հեղինակը։

Գոյ հաջորդ գլուխները նվիրված են մայիսյան իրադարձություններից հետո ռուս-հայկական ճախողվածք բանակցություններին, Դայաստանը դարտության մասնելու

Երագին: Զինովեակ գլխավորությամբ Աղրեցանից, Թուրքիայից, Արևելի այլ երկրներից եւ անզամ Աֆղանստանից եկած 1891 դասգամավորներ, որոնց շարթերում՝ ԱՎ. Նույիջանի մասն ստահակներ (Երանի ընդամենը 22-23 տարեկան էին այդ ժամանակ) մշակում եւ հաստատում են Դայաստանին կառիտուլացիայի ենթարկելու բամբնելի ծրագիրը, ամենայն մանրամասնությամբ ուղենուած հետազա զահավեճ դեմքերի ընթացքը, ներառյալ՝ մի կողմից Ղարաբաղ-Ջանգեղու-Նախիջեան ուղղմավարական գիծը կարմիրանակայիններին եւ ազերիններին զիցելու, իսկ մյուս կողմից՝ Օլթիի մեր կեղծ հաղթանակին «Ի դատասխան» Սարիղամիչից հետո Կարսի դրաները առանց դիմադրության Զարաբեկիրի առաջ բացելու ծրագիրը: (Փառ Աստուծո, որ Գաւեգին Նժեիի նման սթափ մատգնվեց, որ չենթարկվեց Երևանի բյուր-կառավարությանը եւ Զանգեղուսում վիժեցրեց թուր-բուլշեկ-կյան ծրագիրը): Մնացյալը՝ որքեգական դեմքերի զահավեճ ընթացք, հասկաղես Սեսի դայնագրի ստորագրուածից հետո, մինչեւ Ալեսանդրապոլում ժիրահոչակ Դեղկոմի ստեղծումը, որից հետո բուլշեկները «թուրական ծիրաններից փրկեցին» Դայաստանի ու իսկ ժողովութիւննախառորդացը:

Ավասուսանիով եւ աղօռթյամբ են
փակուա Կորիծ Սարդարյանի գիրը,
որը ինձ՝ դասմության մօտական
ուանողիս մղուա է կրկին մտորում-
Ենի՛ ի՞նչ է դես անել ուժեղացնե-
լու, ամրապնեսլու մեր Երրորդ Յա-
րադիտությունը, մեր ազգային դե-
սականությունը այսօ:

Վերջուած գոհուակությամբ ավելացնեմ, որ հակառակ դատմաքան-իննադասների լոռությանը (առայժմ լուս է տեսել միայն մեկ գախոսություն՝ «Դայաստանի Դանրադետութիւն» թերթում), Երեսանի գրախանություներում, որտեղ սովորաբար դատմագիտական գրեթեն այս օրերին գրեթե չեն կաճառվում, Կ. Սարդարյանի «Դայաստանը համաշխարհային հեղափոխության արեւելյան խաչմերուկում» գիրը ընթերցողների ուժանուած հատուկ պահպանահանք է արժանանում:

ուսադրության է արօամանու-
կարենա եմ, դա լավագույն գնա-
հատականն է հեղինակին իր այս
կարենու աշխատության համար:

